

Posudek oponenta bakalářské práce Dagmar Sobotková: Zahraniční politika prezidenta Mohameda Mursího

Předkládaná bakalářská práce Dagmary Sobotkové si klade za cíl zkoumat a popsat vládnoucí období a zahraniční politiku Muhammada Mursího někdejšího prezidenta Egypta. Díky krátkosti trvání Mursího mandátu považují zvolené téma pro bakalářskou práci za velice vhodné. Zajímavým záměrem předkládané práce sledávám snahu o určení Mursího osobnosti v rámci základního dichotomického dělení.

Studentka v názvu práce používá anglický přepis „Mohamed Morsi“, aniž by vysvětlila, proč zvolila tuto variantu, a nikoliv českou verzi jména „Muhammad Mursí“. V českém jazyce se dříve pro přepis arabského jména محمد využívala forma „Mohamed“, ale v odborné literatuře se již delší dobu využívá přesnější přepis „Muhammad“. Ve zvolení „anglického“ přepisu bych neviděl sebemenší problém (pokud by byla vysvětlena volba pro jeho užití), kdyby nedocházelo na jiných místech textu k používání různých forem, např. na str. 2 je použita forma Mohamed Morsi jako v názvu práce, kdežto dále je využívána kombinace českého a anglického přepisu, viz Anotace str. 5: „...se Mohamed Mursí stal prvním demokraticky zvoleným prezidentem v Egyptě.“ Podobně je tomu v textu s přepisem jmen Muhammad Husní Mubáarak / Muhammad Hosni El Sayed Mubarak na Mohamed Hosni Mubarak ... Muhammad Husajn Tantáví / Mohamed Hussein Tantawi ...

Na str. 1 je věta: „Na základně prozkoumání jednotlivých zahraničních cest prezidenta Mursího, přijímaných delegací ze zahraničí nebo účasti Mursího na vybraných summitech lze říci, že Egypt hledal seriózní spolupráci v zahraničních vztazích s nejvíce zanedbávanými regiony po Nasserovi.“ Je myšlen prezident Gamál Ab dan-Násir (1956-1970) a jeho mezinárodní politika, která měla být vůči některým zemím nevyužívána? Použitím této formulace není přesně vysvětleno, co chce autorka sdělit v textu. Velice podobná formulace se vyskytuje i na str. 26.

Práce obsahuje nejasné formulace, kde si čtenář musí domyslet význam: „Jako příklad nezdařeného pokusu o využití diplomatických prostředků autorka uvádí snahu o zařazení do BRICS (Rusko, Čína, Indie, Brazílie a Jihoafrická republika), kde se Mohamed Mursí snažil vyjednat žádného z členských států v tomto společenství.“ Str. 30.

V některých pasážích vidím pouze povrchní uchopení tématiky, viz např. str. 27, kde je v jednom odstavci poznamenáno, že „Zhoršily se i saúdsko-egyptské vztahy, přičemž saúdský velvyslanec byl více než jednou odvolán,“ následně o dva odstavce dále je napsáno „Například prezident Mursí během své návštěvy v Rijádu vyvolal úzké vazby mezi Egyptem a Saúdskou Arábií jako dvěma největšími arabskými národy“. Hlubší informace o vztazích Saudské Arábie s Egyptem v době Mursího prezidentského mandátu chybí. Oproti tomu jsou například mezinárodní vztahy Egypta s USA, Izraelem i Íránem v rozmezí bakalářské práce popsány dostatečně a srozumitelně.

Autorka na více místech používá opakování totožných myšlenek a formulací, které však nevedou k nějakému hlubšímu poznání v problematice, ale jedná se o pouhé zopakování. Působí to, že autorka (neúmyslně) použila tutéž citaci/parafrázi ve dvou částech práce, např. zmínka o vztazích Egypta a Íránu na str. 28 a 33: „Navzdory hlubokým ideologickým rozdílům mezi oběma stranami představovaly dvě strany téže mince islámského extremismu.“ (Samo tvrzení je také poněkud spekulativní.)

Jako ne zcela šťastné vnímám rozdělení zahraniční politiky na dva okruhy zemí, jež si studentka zvolila (např. str. 39). Prvním mají být africké země, ale druhý okruh zemí je nazván „islámské země“. Za prvé, muslimskými zeměmi jsou i zmíněné sousední africké země v prvním okruhu, za druhé, a to hlavně, je do druhého okruhu – tedy „islámského“ – zařazen i stát Izrael, který rozhodně není islámskou či muslimskou zemí.

Hlavně v druhé polovině práce se vyskytuje i na bakalářskou práci poměrně velké množství překlepů, stylistických chyb či nesprávných formulací, které už poněkud narušují plynulost textu:

- Na str. 16-18 je velice variabilně a většinou nesprávně formulován pojem šarí'a/šarí'ca: „...*postupně prosadit v parlamentu š'aríu...*“, „...*o nezbytnosti prosazování šarí'atských norem...*“, „...*Zásady islámské š'aríia jsou...*“, „...*Ve věcech souvisejících s islámskou š'aríí...*“, „...*Článek 219: Zásady islámské š'aríia. Principy islámské šaríia zahrnují...*“ Navíc ani není v práci řádně vysvětleno, co šarí'a je.
- Str. 32: „Mohamad Mursí využil ideových prostředků již v první **chvíle** nástupu do úřadu.“
- Str. 33: „Jako dalším příkladem ideového prostředku by se dal využít příklad **spřátelené** Egypta s Íránem jakožto muslimských států.“
- Str. 34: „...a požadavek, aby odsouzený terorista Sheikh Omar Abdul Rahman **být** propuštěn z jeho amerického vězení.“
- Str. 36: „Neexistuje člověk, strana, instituce nebo autorita, **který** by **stála** nad vůlí lidu...“

...

Až na výše zmíněné výtky považuji předkládanou bakalářskou práci za zdařilou. Studentka se zaměřila a popsala Mursího zahraniční politiku ve většině příkladů věcně a srozumitelně. Největší problémy práce spatřuji v kapitole 6, její argumenty pro studentkou zformulované závěry působí povrchně a nepřesvědčivě – že byl ve své funkci Mursí „jestřábem s prvky cynika“, – aby toto tvrzení bylo obhajitelné, muselo by dojít k hlubšímu zkoumání problematiky. Kapitola tak působí, že nemusela být vůbec v bakalářské práci obsažena.

Studentka na str. 34 tvrdí, že v Egyptě po Arabském jaru dochází k nárůstu vlastenectví, národní hrdosti i strachu a paranoie z možné nevydařené transformace společnosti. Je tento jev nějak zvláště výjimečný u Egyptanů po arabském jaru, nebo je to cyklicky se opakující fenomén (latentně) přítomný v egyptské společnosti již od dob rozpadu Osmanské říše a snah o zbavení se koloniální nadvlády? Uváděnou knihu, ze které je převzat tento argument (Özkan 2013), jsem nenalezl v bibliografii.

Výtku mám též k samotnému závěru práce, kdy první tři odstavce nejsou plnohodnotným závěrem, ale jen shrnutím a zopakováním toho, na co a jak se studentka ve své práci zaměřovala. Následné odstavce závěru již obsahují formu a náležitě informace, jaké závěr práce má mít a studentka zde dokázala naplnit vytyčené cíle, které si na začátku práce kladla.

- V rámci obhajoby bych chtěl studentku vyzvat k zodpovězení následných otázek:
- Dovysvětlení: Podle kterých příkladů Mursího zahraniční politiky usuzuje, že se jedná v rámci dichotomického dělení o „jestřába a cynika“?
 - Na kolik měl skutečně u Egyptského obyvatelstva vliv Mursí a jeho vládnutí na nárůst národní hrdosti, vlastenectví i paranoie z nenaplněných slibů?
 - Vysvětlení formulace: „...*je jisté, že v zahraničních vztazích bude více důstojnosti, úcty, prospěchu a vlivu (a někdy i zátěže), jakmile Egyptané pochopí, že jsou pro regionální a globální politiku mnohem důležitější, než si myslí...*“ Str. 34-35.

Přes výše zmíněné výhrady doporučuji předkládanou bakalářskou práci k obhajobě.